

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Szegedi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Szegeden, 2007. évi október hó 30. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

V É G Z É S T :

A társtettesként elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt az I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a **Békés Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság** 2007. évi április hó 23. napján kihirdetett **9.Bf.441/2006/6.** számú ítéletét **h e l y b e n h a g y j a** azzal, hogy a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség fizetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy az ügyben felmerült bűnügyi költségről különleges eljárásban rendelkezzen.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A Battonyai Városi Bíróság első fokú ítéletével a II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett garázdaság büntetében, ezért öt 1 évi időtartamra próbára bocsátotta. Az eljárás során lefoglalt bűnjel lefoglalását megszüntette és megsemmisítését rendelte el, a felmerült 18.354- forint bűnügyi költségből a II.r. vádlottat 6.812.- forint megfizetésére kötelezte.

Az első fokú ítélet ellen a II.r. vádlott és védője jelentettek be fellebbezést a II. r. vádlott felmentése érdekében.

A másodfokon eljáró Békés Megyei Bíróság a Battonyai Városi Bíróság első fokú ítéletét a II.r. vádlottra vonatkozóan megváltoztatta akként, hogy a II.r. vádlottat az ellene társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt emelt vád alól felmentette, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Békés Megyei Főügyészség jelentett be fellebbezést a II.r. vádlott terhére, felmentése miatt, a bűnösségének a garázdaság büntetében történő megállapítása és a próbára bocsátás intézkedés alkalmazása érdekében.

A harmadfokú nyilvános ülésen eljáró ügyész - a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf. 238/2007. számú átiratában írtakkal egyezően - a másodfokú ítélet megváltoztatására tett indítványt az ügyészi fellebbezésnek megfelelően azt fenntartva.

A II.r. vádlott védője a másodfokú ítélet helybenhagyását azzal indítványozta, hogy az ítélet a II. r. vádlott vonatkozásában megfizetni előírt bűnügyi költség tekintetében állapítsa meg, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet álláspontja szerint az ügyészi fellebbezés nem alapos, míg a védői indítványban írtak helytállóak.

Az ítélet a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. § (1) bekezdése alapján felülbírálván megállapította, hogy eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság akkor, amikor az első fokú eljárás felülbírálata során a Be. 117. § (4) bekezdésében írtakra történő figyelmeztetés elmaradására hivatkozva eljárási szabálysértésként jelölte meg azt, hogy a II.r. vádlott hamis vád következményeire történt figyelmeztetésére adott válaszában a szó szerinti jegyzőkönyvezése elmaradt. E körben megállapította azt is, hogy a Be. 117. § (2) bekezdése értelmében a II.r. vádlott vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

Mindenekelőtt rögzíti az ítélet, hogy a másodfokú ítéletben megjelölt elsőfokú bírósági tárgyalás időpontjában - 2006. április 26-án - a megyei bíróság által hivatkozott jogszabályi rendelkezés, ami a szó szerinti jegyzőkönyvezést írja elő a Be. 117. § (2) bekezdése szerinti vallomás megtagadása joggal összefüggő figyelmeztetésre adott válasz kapcsán, még nem volt hatályban. A kérdéses jogszabályhely akkori szövegezése szerint csupán a figyelmeztetést és a terheltnak a válaszát kellett jegyzőkönyvbe foglalni. A válasz szó szerinti jegyzőkönyvezése csak 2006. július 1. napjától kötelező törvényi előírás.

Ezt meghaladóan rámutat arra is az ítéltábla, hogy téves a Be. 117. § (4) bekezdése szerinti hamis vádra történő figyelmeztetés elmaradása esetén a Be.

Bhar.I.257/2007/4.

117. § (2) bekezdésében írt, a vallomásmegtagadási jogra történő figyelmeztetés és az arra adott válasz elmaradásának eljárásjogi szankcióját alkalmazni.

A jogalkotó világosan elkülöníti a két figyelmeztetés jogintézményét, ugyanis az eljárásjogi szerepük egyértelműen eltér egymástól, ezért ezeknek a joghatásai értelemszerűen nem is keveredhetnek össze, különösen azért sem, mert erre nem ad lehetőséget a büntetőeljárásról szóló törvény.

Megjegyzi az ítéltábla azt is, hogy a megyei bíróság önmagának mondott ellent akkor, amikor az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésre hivatkozva az ítélet részbeni megalapozatlanságát állapította meg, azonban a megalapozatlanság egyébként kötelező eljárásjogi következményeit nem alkalmazta arra hivatkozva, hogy az egyéb bizonyítékok alapján az ítéleti tényállás megállapítható.

Erre figyelemmel, a jövőbeni helyes joggyakorlat kialakítása érdekében az ítéltábla az alábbiakat tartja szükségesnek kifejtteni.

A Be. 351.§ (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági okok bármelyikének fennálltát egyértelműen megjelölve lehet megállapítani a másodfokú bíróságnak. Amennyiben ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, úgy kétségesse válik az, hogy valójában milyen okból tartja megalapozatlannak az első fokú ítélet.

Megalapozatlanság esetén is - mint minden más esetben - köteles a felülbíráló bíróság az eljárási törvény megfelelő szabályait az eljárása során alkalmazni. Ennek megfelelően ha a megalapozatlanságot részlegesnek látja, úgy a Be. 352. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja alapján azt ki kell küszöbölnie, míg ha kiküszöbölhetetlennek ítéli, úgy az első fokú ítéletnek a Be. 376. § (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezéséről és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasításáról kell rendelkeznie. Ha a másodfokú eljárásban nem orvosolható relatív eljárási szabálysértések eredményezik a teljes körű megalapozatlanságot, akkor a Be. 375. § (1) bekezdése és a Be. 376. § (1) bekezdése alapján - valamelyik megalapozatlansági okra utalva - kell az első fokú ítéletet hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítani.

Összegezve tehát azért mond önmagának ellent a másodfokú bíróság határozatának indokolása, mert a részbeni megalapozatlanság megállapítása ellenére azt rögzítette, hogy az ítéleti tényállás megállapításához megfelelő egyéb bizonyítékok a rendelkezésére álltak, ami viszont azt jelenti, hogy még részben sem volt

megalapozatlan az első fokú ítélet. Elvi élel leszögezhető, hogy fogalmilag kizárt egyidejűleg megalapozatlanságot és megalapozottságot megállapítani ugyanazon ítéleti tényállás vonatkozásában.

Azt csak megjegyzi az ítéletábra, hogy amennyiben a II.r. vádlott vallomását bizonyítási eszközként ténylegesen nem vette volna figyelembe a másodfokú bíróság, akkor az első fokú ítélet megalapozatlan lett volna, mivel a II. r. vádlott vallomását pótló más személyi bizonyíték nem áll rendelkezésre.

Figyelemmel arra, hogy a II.r. vádlott vallomását a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből valóban tehát nem rekesztette ki, ezért a fentebb írt eljárási szabálysértése nem eredményezte az ítéletének felülbíráhatatlanságát, hiszen az az ügy érdemére nem volt kihatással, ezért annak csak a megállapítására szorítkozott az ítéletábra.

Az első- és másodfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéletábra a Be. 388. § (2) bekezdése alapján az iratok egybehangzó adataira figyelemmel az alábbiakkal kiegészítette.

Az ügyben az I.r. elítélt, a II.r. vádlott, illetőleg **az I.r. vádlott testvére** sem terjesztett elő magánindítványt.

A rendelkezésre álló iratok alapján az I. r elítélt és a II.r. vádlott sérelmére egyaránt a könnyű testi sértés vétsége, míg **az I.r. vádlott testvére** sérelmére a tettleges becsületsértés vétsége látszik megvalósulni. Ezen cselekmények vonatkozásában a Btk. a büntethetőség feltételeként határozza meg a joghatályos magánindítvány előterjesztését. Mivel illet az arra jogosult fentebb írt személyek - a nyomozati iratok 69., 147. és 203. oldalain rögzítettekben megállapíthatóan - nem terjesztettek elő, ezért ezen bűncselekmények miatt a büntetőjogi felelősségre vonás a törvény erejénél fogva kizárt.

Egyebekben az ítéleti tényállás megalapozott, ezért az a harmadfokú eljárásban irányadó volt.

Az ügyészi fellebbezés a másodfokon eljáró megyei bíróság azon álláspontját támadta, hogy a II.r. vádlott magatartása nélkülözi a kihívó közösségellenességet.

Egységes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy közösségellenesség hiányában nem valósul meg a garázdaság büntette, ha az elkövetőt az erőszakos természetű magatartás megvalósításában személyes ok motiválja. (BH 2007. 110)

Az irányadó tényállásból minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a II.r. vádlott kizárólag az őt ért támadás miatt dobta meg székkal az I.r. elítéltet, illetőleg ütötte pofon az I.r. vádlott testvérét. Cselekményét kifejezetten az őt támadó két személy ellen vitte véghez, magatartása még eshetőleges szándékkal sem irányult a közösség ellen. Fontos körülmény az is, hogy a konfliktus kialakulását követően el kívánta hagyni a kocsmát, azonban erre nem volt lehetősége.

Ezekből következően az ítéletábra teljes mértékben osztotta a másodfokú bíróságnak a garázdaság tekintetében a kihívó közösségellenesség, mint a bűncselekmény megvalósulásához nélkülözhetetlen tényállási elem hiányát megállapító álláspontját, amely az egységes bírói gyakorlaton alapul. Így tehát helytálló indokok alapján mentette fel a másodfokú bíróság a II.r. vádlottat az ellene társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt emelt vád alól.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 397. § I. fordulata alapján helybenhagyta.

Észlelte az ítéletábra, hogy az első- és másodfokú bíróság bűnügyi költségről történő rendelkezése több ok miatt hibás. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság a bűnügyi költség teljes összegét a költségjegyzékben szereplő tételek végösszegétől eltérően, pontatlanul állapította meg. Ezen túlmenően annak megbontásából nem állapítható meg, hogy milyen okból határozta meg a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költséget annyiban, amennyiben az a határozatában szerepel.

Tévedett a másodfokú bíróság is akkor, amikor a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség vonatkozásában nem állapította meg, hogy azt az állam viseli, holott a Be. 339. § (1) bekezdése szerint az állam viseli a bűnügyi költségből azt a költséget, amelyre a vádlott a Be. 338. § alapján nem kötelezhető.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy különleges eljárás keretében rendelkezzen a bűnügyi költségről, ami elsődlegesen annak pontos rögzítését, másodlagosan az I.r. elítéltet terhelő összeg, illetőleg a II.r. vádlott felmentése folytán az állam által viselendő bűnügyi költség összegének megállapítását kell, hogy magában foglalja.

Szeged, 2007. évi október hó 30. napján

Dr. Hegedűs István s.k.
a tanács elnöke

Dr. Harangozó Attila s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nikula Valéria s.k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bhar.I.257/2007/4. számú végzése és a Békés Megyei Bíróság 9.Bf.441/2006/6. számú ítélete a jelen végzés folytán 2007. október hó 30. napján jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2007. évi október hó 30. napján

Dr. Hegedűs István s.k.
a tanács elnöke